Urválek, Aleš

Slovo úvodem

In: *Mosty blízké i vzdálené : století Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky.* Juříčková, Miluše (editor); Kostelecká, Marta (editor); Munzar, Jiří (editor); Urválek, Aleš (editor). Vydání první Brno: Masarykova univerzita, 2019, pp. 7-8

ISBN 978-80-210-9252-5; ISBN 978-80-210-9253-2 (online : pdf)

Stable URL (handle): https://hdl.handle.net/11222.digilib/141010
Access Date: 29. 11. 2024
Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

MUNI ARTS Masarykova univerzita Filozofická fakulta

Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University
digilib.phil.muni.cz

Slovo úvodem

Každodenní akademická práce člověku téměř nedovoluje spočinout: příprava výuky, promýšlení koncepce pracoviště, domlouvání nejrůznějších badatelských a pedagogických aktivit, spolupráce jednotlivých oddělení. To vše, zdá se, směřuje výhradně vpřed a je motivováno zejména snahou dát pracovišti – Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky – nové impulsy a smysluplnou náplň. Výročí, jež bychom touto publikací rádi oslavili, vítáme jako příležitost uvědomit si, že to, oč dnes na fakultě usilujeme, v mnohém úspěšně rozvíjí tradici, na niž mohou být jednotlivá pracoviště hrdá. Co se ve světle dnešních akreditačních výzev, mezioborových snah a internacionalizačních pobídek tváří jako součást moderního profilu univerzity 21. století, se nakonec – patrně s výjimkou byrokratické zátěže – příliš neliší od toho, s čím se potýkali naši předchůdci, když zakládali jednotlivé katedry a ústavy. I oni hledali odpovědi na otázky, jaký smysl, jaké opodstatnění má studium němčiny, norštiny, nizozemštiny a švédštiny v Brně, zda je možné tyto jazyky stejně dobře studovat na jiných tuzemských či zahraničních univerzitách. I oni usilovali, byť v politicky mnohem svízelnějších podmínkách, o vědu na mezinárodní úrovni, opírali se o čerstvě vytvořené, posléze i o dlouhodobě prověřené vazby s univerzitami a dalšími pracovišti v Německu, Rakousku, Norsku, Švédsku a v zemích Beneluxu. A konečně i oni, jak o tom svědčí následující příběhy zakladatelských osobností jednotlivých germanistických oddělení, chtěli být vždy ještě něčím víc než jen němčináři, norštináři nebo švédštináři, a sice germanisty v nejobecnějším slova smyslu. Německá literatura v duchu germanobohemistickém, německo-nordistické vazby, nederlandisticko-německé přesahy, moderní skandinávská filologie, nordisticko-nederlandistická témata, to je jen malý výčet mezioborových přesahů v rámci germanistiky, jež současnému Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky daly do vínku jeho klíčové zakladatelské osobnosti a jež se dnes mimo jiné v rámci daných možností snažíme dále rozvíjet.

Možná si pozorný čtenář následujících ohlédnutí povšimne jistých pravidelností, jimž by se pravda bylo možno pousmát. Od roku 1920, kdy na čerstvě založené Masarykově univerzitě začali působit oba zakladatelé brněnské germanistiky, literární vědec prof. Jan Krejčí a jazykovědec prof. Antonín Beer, uplynulo přesně 27 let, než se příchodem lektorky Eriky Solařové-Montijn zde začala vyučovat nizozemština. Mezitím se pochopitelně připojovaly další jazyky, zejména norština, nicméně uplynulo opět přesně 27 let, kdy bylo roku 1974 zásluhou Josefa B. Michla oficiálně otevřeno pětileté studium švédštiny, o rok později následovalo pětileté studium norštiny. Nicméně poté číselná magie přestala fungovat, muselo uplynout již ne 27, ale pouze 25 let, aby se roku 1999 podařilo díky Leopoldu Decloedtovi akreditovat nederlandistiku jako pětiletý hlavní obor. Věřme, že se po dalších 27 letech, tedy zhruba kolem roku 2026 na Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky stane něco zásadního, co brněnskou germanistiku opět posune kupředu. Do té doby se budeme v trpělivém očekávání snažit pokračovat v hlavních úkolech, jež jsme si s oporou v minulosti vytyčili pro příští roky.

Budeme využívat každé příležitosti pro prezentaci badatelských i pedagogických úspěchů pracoviště jako celku, jak se nám to například podařilo na Týdnech humanitních věd 2016 a 2017, kdy nejlepší studenti všech germanistických oborů na katedře přednášeli o svých pracích a s vyučujícími se podíleli na společném germanistickém programu. Chceme pokračovat v pořádání

Pracoviště germanistiky v říjnu 2018
Foto: Dana Spěváková

konferencí a workshopů, které svým zaměřením přesahují rámec jednotlivých oborů a využívají mezioborový potenciál: prvními vlaštovkami jsou mezinárodní překladatelské konference Ad translationem (2015 a 2017) nebo mezinárodní germanisticko-filozofické konference věnované postavám na pomezí germanistiky a filozofie (2015 věnováno O. Marquardovi, 2017 P. Sloterdijkovi). Budeme rádi, když bude pokračovat široká germanistická spolupráce na původním odborném katedrovém periodiku „Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik". Rozšířit hodláme mezioborový výzkum zejména germanobohemistickým směrem, na čemž budeme pracovat transdisciplinárně pojatými přednáškovými řadami a rozšířením katedrového periodika o tematická čísla, zčásti inspirováni mezioborovým kritickým časopisem „Naše věda", vydávaným od roku 1919 profesorem Antonínem Beerem. V rámci studijních programů se budeme snažit maximálně využít germanistického potenciálu pracoviště k tomu, aby studenti jednotlivých specializací získávali mimo jiné i dostatečné povědomí o společné germanistické platformě studia. Naší snahou bude pokračovat v podpoře studentských aktivit zahrnujících všechny naše studenty, ať už se týkají společných exkurzí, studentského časopisu „Pawlatsche", divadelních festivalů, literárních večerů, nebo germanistického spolku BAGR.

A nyní už dosti o tom, co je před námi, a raději se přenesme o 100 let zpět do doby, kdy bylo na Masarykově univerzitě v Brně založeno pracoviště nesoucí název „Seminář pro germánskou filologii".

Aleš Urválek